

2 जयरामठाकुरः- काङ्ग्रेसः स्वस्य असफलताभ्यः 'शून्यम्' प्राप्तवान्, हिमाचले अपि एतादृशी एव स्थितिः भविष्यति

3 अकादमिकविकासाय महत्वपूर्णानि भवन्ति शैक्षणिकभ्रमणानि- आचार्यः ललितकुमार अवस्थी

4 उत्तरकाण्डम्! (पञ्चषष्ठितमः सर्गः) रामसमीपं तापसरूपेण कालस्य आगमनम्। (द्वितीयः खण्डः)

सुभाषितम्

वृथा वृष्टिः समुद्रेषु,
वृथा तृप्तेषु भोजनम्।
वृथा दानं धनाढ्येषु,
वृथा दीपो दिवाऽपि च॥

हिन्दीर्थः- सागर में हुई वर्षा का कोई लाभ नहीं होता, भरपेट खाकर तृप्त हुए व्यक्ति को भोजन कराने का कोई लाभ नहीं होता, धनाढ्य व्यक्ति को दान देने का कोई लाभ नहीं होता और सूर्य के प्रकाश में दीपक जलाने का कोई लाभ नहीं होता।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah

Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

सूचना-प्रसारण-मन्त्रालयेन
एक्स-आर-क्रिएटर
हैकथॉन-दिल्ली-मीट-अप
इत्यस्य आयोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। सूचना-प्रसारण-मन्त्रालयेन नोएडामध्ये एक्स-आर-क्रिएटर हैकथॉन-दिल्ली-मीट-अप इत्यस्य आयोजनं कृतम्। सूचनाप्रसारण मन्त्रालयेन अस्य वर्षस्य वेक्स इति क्रिएट-इन-इण्डिया-चैलेंज इत्यनेन सह मिलित्वा एतस्याः प्रतियोगितायाः आयोजनं कृतम्। कार्यक्रमे भाषमाणः संयुक्तनिदेशकः आशुतोष-मोहले अवदत् अस्य वर्षस्य वेक्स इत्यस्यान्तर्गतं एक्स-आर-आह्लाहन-सहशाः नैकाः प्रतियोगिताः आयोज्यन्ते। सः प्रोक्तवान् यत् एतादृशेन आयोजनेन आगामि वर्षेषु देशे समागमिष्यमान-प्रविधीनां विषये यूनाम् कृते आगामिसम्भावनाः वर्धयन्ते।

देहल्यां कमलोदयम्- जनादेशार्थं देहलीवास्तव्यानां जनानां समक्षे नतमस्तकोऽस्मि- प्रधानमन्त्रिणः प्रतिक्रिया-

हिमसंस्कृतवार्ताः।

देहल्याः विधानसभायाः निर्वाचनपरिणामः भारतीयजनतापक्षे आगतः। अस्मिन् सन्दर्भे भारतीयजनतादलस्य कार्यकर्तृषु विशेषोत्साहः दृष्टः। कारणं स्पष्टमस्ति यत् भाजपा दलेन २७ वर्षानन्तरं देहल्यां सत्तायाः स्वप्नं साकारं कृतम्। भारतीय जनता पार्टी इति दलेन प्रायः त्रिदशकानन्तरं दिल्ली-विधान-सभा निर्वाचनेषु निर्णायकविजयोऽधिगतः, दलेन विद्यमान-आम-आदमी-पार्टी इति दलं पराजित्य बहुमताङ्कः प्राप्तः। साम्प्रतं यावत् सप्तति-विधानसभा-आसनेषु पञ्चषष्टि-आसनानां घोषित परिणामेषु भाजपेति-दलेन चतश्चत्वारिंशत्-आसनानि विजितानि सन्ति अपि च चतुर्षु आसनेषु अग्रेसरं वर्तते अपरञ्च आप इति दलेन एकविंशति-आसनानि विजितानि सन्ति अथ च एकस्मिन् आसने अग्रेसरं वर्तते। कांग्रेससंख्येन तृतीय-प्रतिस्पर्धि-दलेन एकमपि आसनं न विजितम्। भाजपेति दलीयेषु प्रमुख विजेतृषु- नव-दिल्लीतः प्रवेश साहिब सिंहः रोहिणीतः विजेन्द्र गुप्ता करावलनगरतः कपिलमिश्रादयः विजेतारः सन्ति।

प्रधानमन्त्रिणा श्री नरेन्द्रमोदिना दिल्ली विधानसभानिर्वाचने तद्-दलाय जनैः प्रदत्तस्य जनादेशाय जनतायाः कृते कार्त्तज्ञता-भावं प्राकटयत्। प्रधानमन्त्रिणा सञ्चारतन्त्रे प्रदत्ते सन्देशे कथितं यत् एतस्य विशिष्टस्य ऐतिहासिक-जनादेशार्थं

सः देहलीवास्तव्यानां जनानां समक्षे नतमस्तकोऽस्ति। श्रीमोदिना कथितं यत् भाजपेतिदलं कृतसङ्कल्पो वर्तते यत् देहल्यां जनहितार्थं देहल्याः विकासार्थं जनजीवने च समग्रगुणवत्ता निधानार्थं विकसितभारतस्य च निर्माणार्थं देहल्याः प्रमुखभूमिकां सुनिश्चितुं ये ये संकल्पाः, दलेन स्वीकृताः तत्र कामपि अल्पतां न करिष्यति। अनेन सहैव प्रधानमन्त्रिणा दिल्ली-विधानसभा निर्वाचने दलस्य विजयार्थं दलीयकार्यकर्तृभिः कृतप्रयासानाम् अपि अभिशंसनं कृतम्, मोदिना कथितं यत् दलीयकार्यकर्तृभिः कृतं पुरुषार्थं दृष्ट्वा सः गर्वान्वितो वर्तते ये प्रचण्डपुरुषार्थम् कुर्वन्तो दलं विजयं यावत् प्राप्तिवन्तः, अन्ते प्रधानमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् भाजपेति दलं इतोऽपि उत्साहेन कार्यं करिष्यति अपि च दिल्लीवासिनां जनानां सेवां करिष्यतीति।

आम-आदमी-दलं

निर्वाचनपरिणामं ससम्मानपूर्वकं स्वीकरोति- अरविन्दकेजरीवालः

हिमसंस्कृतवार्ताः। आम आदमी पार्टीति दलस्य राष्ट्रिय संयोजकः अरविन्द केजरीवालः प्रोक्तवान् यत् तस्य आपेतिदलं देहली-विधानसभा निर्वाचने

तस्य विपक्षे समागतं परिणामं ससम्मानं स्वीकरोति, श्री अरविन्दकेजरीवालोऽस्मिन् अवसरे भाजपेति- दलाय विजयार्थं शुभाशयामपि अददात् अकथयत् च यत् भाजपेतिदलं देहल्यां जनाकाङ्क्षानुरूपं कार्यं विधाय जनाकाङ्क्षाः पूरयिष्यति।

दिल्लीवासिभिः प्रदर्शितं यत् मिथ्यावचनैः दिल्लीः जनैः भ्रामकं कर्तुं नैव शक्यते- केन्द्रीय गृहमन्त्री अतिशाहः

केन्द्रीय गृहमन्त्री अतिशाहः कथितवान् यत् दिल्लीवासिभिः प्रदर्शितं यत् मिथ्यावचनैः दिल्लीः जनैः भ्रामकं कर्तुं नैव शक्यते। दिल्ली-विधानसभा-परिणामेषु स्व प्रतिक्रियां प्रदन्त्वा श्रीशाहः उक्तवान् यत् दिल्लीवासिनः मलिनयमुनानद्याः प्रदूषित-पेयजलस्य विनष्टमार्गाणां मुक्तमद्यपानस्य आपणानाम् प्रत्युत्तरं स्वीयैः मतदानैः प्रदत्तम्। असौ दिल्ली-विधानसभा निर्वाचने भाजपेतिदलस्य सर्वेभ्यः कार्यकर्तृभ्यः वर्धवानानि अयच्छत्।

अन्याः मिश्रिताः प्रतिक्रियाः

रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः अवदत् यत् दिल्ली-विधानसभा निर्वाचने भाजपेतिदलस्य विजयः प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः नेतृत्वे भाजपेतिदलस्य नीतिषु च विश्वासस्य विजयोऽयं विद्यते। भाजपेतिदलस्य अध्यक्षः जेपीनड्डाः प्रावोचत् यत् अयं हि ऐतिहासिकः जनादेशः दिल्लीः उज्ज्वलाय प्रागतिशीलभविष्याय च श्रीमोदिनः कृत लक्ष्येषु जनानां विश्वासं प्रदर्शयतीति।

बाङ्गलादेशे व्यापादिताक्रमणे न्यूनातिन्यूनं चतुर्दश जनाः व्रणिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः। बाङ्गलादेशे शुक्रवासरे रात्रौ गाजीपुरे व्यापादिताक्रमणे न्यूनातिन्यूनं चतुर्दश जनाः व्रणिताः अभवन्। आवामी-लीग-इत्येतस्य कार्यकर्तारः पूर्व-मुक्ति-सङ्ग्राम-विषयक मन्त्रिणः मोजम्मल-हक इत्येतस्य आवासे ध्वंसस्य जनसमूहस्य प्रभासम् अतिक्रम्य आक्रमितवन्तः। एतदनन्तरं सैन्यकर्मिणः घटनास्थलं सम्प्राप्य क्षतान् व्रणितान् च रक्षित्वा तान् च चिकित्सालये आपात्कालिक चिकित्सायै प्रेषितवन्तः।

जयरामठाकुरः- काङ्ग्रेसः स्वस्य असफलताभ्यः 'शून्यम्' प्राप्तवान्, हिमाचले अपि एतादृशी एव स्थितिः भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला। विपक्षस्य नेता जयरामठाकुरः अवदत् यत् देशस्य कृते केवलं नरेन्द्रमोदिनः प्रतिज्ञाविषये विश्वासः अस्ति। दिल्लीनगरस्य जनाः सशक्तबहुमतं दत्त्वा प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः इत्यस्य सुशासनस्य विकासस्य च राजनीतेः चयनं कृतवन्तः। दिल्ली-प्रान्तस्य हृदये अधुना केवलं मोदी केवलं 'मोदी' अस्ति। दिल्लीप्रान्तस्य जनानां कृते अहं बहु कृतज्ञः अस्मि यत् ते दिल्लीं सुशासनस्य, द्विगुणस्य इञ्जिनस्य च सर्वकारं दत्तवन्तः इति कारणेन दिल्ली-प्रदेशस्य जनानां कृते अतीव कृतज्ञः अस्मि। आम आदमी पार्टी इति असत्यस्य, अराजकतायाः, नाटकस्य, आरोपस्य च राजनीतिं प्रोत्साहितवती। अद्य दिल्लीनगरस्य जनाः तम् नाङ्गीकृतवन्तः, प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः सुशासनं प्रभावी प्रशासनं च स्वीकृतवन्तः। दिल्ली-विधानसभानिर्वाचनेषु भाजपायै सर्वेषां जनानां आभारः अभिनन्दनानि च। जयरामठाकुरेण उक्तं यत् अतीव दीर्घकालं यावत् कश्चिद् दलं दिल्लीप्रदेशे अराजकतायाः वातावरणं निर्मितवान् अस्ति, अद्य "आपदः" युगः समाप्तः अस्ति। भ्रष्टाचारविरुद्धं युद्धं जातं दलं भ्रष्टाचारेण समाप्तम् अस्ति। भ्रष्टाचारविरुद्धयुद्धात् जन्म प्राप्य आम-आदमी

दलेन भ्रष्टाचारस्य अराजकतायाश्च राज्यहितं पूर्णतया विस्मृता आसीत्। राज्यस्य कृते नीतयः कर्तुं स्थाने सर्वकारस्य ध्यानं मुख्यमन्त्री शीशप्रासादस्य, प्रतियोगितानिर्वाचनस्य च निर्माणार्थं मध्यस्य घोटालां कर्तुं केन्द्रितम् आसीत् साधारणः पुरुषः आम आदमी पार्टी इति प्रति सम्यक् स्थानं दर्शितवान्, यत् दिल्ली कृते आपदः सिद्धः अभवत्। दिल्ली देशस्य हृदयम् अस्ति, यत् भाजपा अद्य विजयं प्राप्तवती अस्ति। दिल्ली-नगरस्य जनाः मोदी-महोदयस्य गारण्टी-विषये केवलं विश्वासं कुर्वन्ति। देहलीक्षेत्रस्य हृदये "मोदी इज मोदी"।

विपक्षस्य नेता अवदत् यत् अस्मिन् निर्वाचने देशस्य जनाः अपि काङ्ग्रेसस्य विषये स्वस्य स्थापनं स्पष्टं कृतवन्तः। काङ्ग्रेसपक्षः मूषावादवत् प्रत्येकं रणनीतिं स्वीकृत्य, मिथ्या-प्रतिश्रुतिं ददाति, जनान् भयभीतान्, जनान् निर्वाचने विजयं प्राप्तुं प्रोत्साहयति। परन्तु काङ्ग्रेसः, यः भ्रामकः, षड्यंत्रकारी अस्ति, सः अद्यत्वे देशस्य राजधानीतः स्पष्टः अभवत्, शून्ये च स्थितः अस्ति। काङ्ग्रेसपक्षस्य बृहन्मुखाः स्वस्य प्रतिभूतिं रक्षितुं न शक्तवन्तः। अद्यत्वे वर्तमानकाले काङ्ग्रेस-पक्षस्य समग्रे देशे अपि एतादृशी एव स्थितिः अस्ति। हिमाचलप्रदेशे, यस्य प्रतिमानस्य उपरि काङ्ग्रेसपक्षः प्रचलति, तदन्तर्गतनिर्वाचने अत्र अपि तथैव भविष्यति। काङ्ग्रेसनेतारः अवगन्तुम् अर्हन्ति यत् देशस्य जनाः वञ्चनस्य राजनीतिं नाङ्गीकृतवन्तः। गारण्टी-राजनीतिः यत्र आरब्धा तस्मात् समाप्तम् अभवत्। हिमाचलसर्वकारः स्वस्य जनविरोधि धर्मविरोधि विमोचनं कृत्वा जनहिताय कार्यं कर्तव्यम्। सः प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्रमोदिनः, भाजपा-राष्ट्रीयध्यक्षस्य जगतप्रकाशनडुवर्यस्य केन्द्रीयगृहमन्त्रिणः अमितशाहस्य, दिल्ली-भाजपायाः, दिल्लीप्रदेशस्य जनादेशार्थं सर्वेषां दलस्य सहकारिणः च अभिनन्दनं कृतवान्।

दिल्लीनिर्वाचनपरिणामविषये प्रतिभासिंह अवदत्, परिणामाः अपेक्षितरूपेण न आगताः एतद् दुःखदम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- शिमला।

हिमाचलप्रदेशस्य काङ्ग्रेसस्य अध्यक्षा प्रतिभासिंह दिल्लीविधानसभानिर्वाचनस्य परिणामान् निराशाजनकं कृत्वा उक्तवती यत् निर्वाचनपरिणामाः काङ्ग्रेसस्य अपेक्षानुसारं न आगताः, येन सा दुःखिता अस्ति। काङ्ग्रेसः जनहितस्य विषयेषु जनैः सह तिष्ठति, तैः सह सर्वदा स्थास्यति च। पराजयस्य कारणानि इति विषये दलं विचारं करिष्यति, ये दोषाः अवशिष्टाः सन्ति ते दूरीकृताः भविष्यन्ति। दिल्लीविधानसभानिर्वाचनपरिणामस्य विषये स्वस्य प्रतिक्रियां दत्त्वा प्रतिभासिंह अवदत् यत् दिल्लीनिर्वाचने काङ्ग्रेसनेतारः बहु परिश्रमं कृतवन्तः। सा काङ्ग्रेसस्य शीला दीक्षितसर्वकारेण पूर्वं कृतानि विकासकार्यं जनसामान्यं प्रति गणयित्वा दलस्य भाविविकासयोजनाः अपि प्रस्तुतवती। सा अवदत् यत् काङ्ग्रेसः जनमतस्य आदरं करोति। दिल्लीनगरे निर्वाचितनेतृभ्यः विजयाय अभिनन्दनं कुर्वन् सा आशां प्रकटितवती यत् नूतनसर्वकारः दिल्लीजनानाम् आकांक्षां पूरयिष्यति, जनान् प्रति कृताः सर्वाः प्रतिज्ञाः च पूरयिष्यति।

हिमाचलप्रदेशे आईजीएमसी मध्ये रोगिणां न्यूनमूल्येन उपचारं दास्यति लिनेकएक्सीलीरेटर यन्त्रम्

हिमसंस्कृतवार्ता: डॉ. पद्मनाभः शिमला। श्वासकोशस्य (फुफ्फुस), स्तनस्य तथा पौरुषग्रंथे (प्रोस्टेट) कर्कटव्याधेः आधुनिकतया उपचारं कर्तुं इदानीं रोगिणः पीजीआई संस्थायाः परितः न भ्रमिष्यन्ति। आईजीएमसी कर्कट चिकित्सालये एव एतेषां रोगिणां उपचारः न्यूनमूल्येन भविष्यति। शिमलायाः अपरं सर्वेभ्यः प्रान्तेभ्यः आगतानां रोगिणां लाभः भविष्यति।

रोगिणः न्यूनमूल्येन उपचारं प्राप्स्यन्ति

आईजीएमसी कर्कट चिकित्सालये आधुनिकं लिनेक एक्सीलीरेटर यन्त्रं स्थापितं भविष्यति। अद्यावत् रोगिणः निजि चिकित्सालयेषु एषां व्याधीनां उपचारं कर्तुं बाध्याः आसन्। तस्मिन् उपचारे द्विलक्षेभ्यः चतुर्लक्षपर्यन्तं व्ययं भवति। अनेकवारं व्ययः अतिवृद्धिः अपि भवति। अतः २४ कोटिरूप्यकाणां

व्ययेन एतत् यन्त्रं अमेरिकादेशात् आनीतम् अस्ति।

पीजीआई मध्ये उपचारव्ययः

कर्कट चिकित्सालये यन्त्रं प्राप्तं परं तस्य संस्थापनकार्यं आरब्धम् अस्ति। चिकित्सालयप्रबन्धनस्य कथनं यत् त्रिषु मासेषु संस्थापनं समाप्तं भविष्यति। न्यूनमूल्ये चिकित्सायाः कारणात् आर्थिकदृष्ट्या दुर्बलाः जनाः लाभं प्राप्स्यन्ति। पीजीआई संस्थायां अस्य परीक्षणव्ययः १० सहस्रतः १५ सहस्रपर्यन्तं रूप्यकाणि अस्ति।

यन्त्रस्य कार्यप्रणाली

लिनेक एक्सीलीरेटर आधुनिकं चिकित्सोपकरणं अस्ति। एतत् उच्च-ऊर्जायुक्तं विकिरणं उत्पादयति, येन कर्कटकोशिकाः विनश्यन्ति। वैद्याः कथयन्ति यत् एतद् यन्त्रम् अति-सूक्ष्मतया कर्कटकोशिकाः लक्ष्यं करोति। अतः स्वस्थकोशिकाः नातिव्याधां प्राप्नुवन्ति। एषः कर्कट-उपचारक्षेत्रे क्रान्तिकारीं प्रगतिं दर्शयति।

स्वस्थकोशिकाः न बाध्यन्ते

लिनेक एक्सीलीरेटर यन्त्रं केवलं ट्यूमरयुक्तं स्थानमेव विकिरणं ददाति। शरीरस्य अन्याः कोशिकाः न बाध्यन्ते। एतस्य संस्थापनं अप्रैलमासस्य अन्ते यावत् समाप्तं भविष्यति।

- डॉ. मनीष गुप्ता, रेडियोथेरेपी विभागाध्यक्ष, आईजीएमसी।

उ.प्र. मिल्किपुरविधानसभायाः निर्वाचनं भारतीयजनता पक्षे, जनैरुक्तम् अयोध्यायाः प्रतिशोधः

हिमसंस्कृतवार्ता:। उत्तरप्रदेशस्य मिल्किपुर-विधानसभा क्षेत्रे भाजपेतिदलप्रत्याशी चन्द्रभानु-पासवानः समाजवादी पार्टीतिदलस्य अजीत प्रसादं दशाधिक सप्तशतौत्तरैक षष्टिः मतैः पराजित्य उपनिर्वाचनं विजितवान्। अवधेयं वर्तते यत् मिल्कीपुरस्य विधानसभासनं सपा-दलस्य नेत्रा अवधेशप्रसादेन फैजाबाद तः चतुर्विंशत्यधिक द्विसहस्रतमाषस्य लोकसभा-निर्वाचने प्राप्तविजयानन्तरं रिक्तं जातम्। अस्मिन् सन्दर्भे सञ्चारमाध्यमेषु विविधाः प्रतिक्रियाः समक्षम् आगताः। जनैः उक्तं यत् एषः अयोध्यायाः प्रतिशोधः अस्ति। ध्यातव्यं वर्तते यत् गत लोकसभानिर्वाचने अयोध्यातः भारतीयजनतादलस्य पराजयानन्तरं सामाजिकमाध्येषु महतः रोषः आसीत्।

अकादमिकविकासाय महत्त्वपूर्णानि भवन्ति शैक्षणिकभ्रमणानि- आचार्यः ललितकुमार अवस्थी सरदारपटेलविश्वविद्यालयः गुजरातस्य विद्यार्थिभिः कृतं सरदारपटेलविश्वविद्यालयः मंडी इत्यस्य, हिमाचल- चित्र- वीथिकायाः शैक्षणिकभ्रमणम्

हिंसंस्कृतवार्ता:- डॉ. अमित शर्मा

सरदारपटेलविश्वविद्यालयः विद्यावल्लभनगरं गुजरातस्य राजनीतिविज्ञानविभागस्य, जनसंचारविभागस्य च 21 छात्राणां दलं प्रो. अर्पित पटडीया, आचार्यस्य राजनीतिविज्ञानविभागस्य नेतृत्वं हिमाचलप्रदेशस्य शैक्षणिकभ्रमणाय मंडी प्राप्नोत्। यात्रायामस्यां सरदारपटेलविश्वविद्यालयः, मंडी, हिमाचल- चित्र- वीथिकायाः भ्रमणमपि तैः कृतम्। विश्वविद्यालयपरिसरे डॉ. सनिलठाकुरः अधिष्ठाता, परियोजना एवं विकासः प्रो. अर्पित पटडीयावर्यं शिरस्त्राणं, सम्मानवस्त्रं, इतिहासविभागस्य सहायक आचार्यः इतिहास डॉ. राकेशकुमारशर्मा 'लौहपुरुष सरदार वल्लभभाई पटेल का जीवनवृत्त' इति पुस्तकं समर्थं स्वागतं कृतम्। अवसरेऽस्मिन् सहायक आचार्यः इतिहास विकेशकुमारः, अधीक्षकः दीपक पुरी, शोधार्थी राहुलकुमारः वेदप्रकाशश्च उपस्थिताः आसन्। आचार्यः ललितकुमार अवस्थी कुलपतिः

सरदारपटेलविश्वविद्यालयः मंडी अकथयत् यत् छात्राणां शैक्षणिकभ्रमणमिदं न केवलं तेषां अकादमिकविकासाय महत्त्वपूर्णम्, अपि तु विभिन्नशिक्षणसंस्थानां कार्यप्रणाली शोधअवसरान् च अवगन्तुं स्वर्णिमः अवसरः प्रददाति। सरदारपटेलविश्वविद्यालयः, मंडी इत्यत्र भ्रमणकाले डॉ. सनिल ठाकुरः छात्रान् विश्वविद्यालयस्य आधुनिकशिक्षणपद्धतीनां, शोधसुविधाणां च विषये बोधितवान्। डॉ. राकेशकुमारशर्मा स्वागतं कुर्वन् अवदत् यत् एतादृशानि शैक्षणिकभ्रमणानि छात्राणां कृते अतीव लाभदायकाः भवन्ति। एतस्मिन् क्रमे तैः हिमाचलचित्रवीथिकायाः अपि भ्रमणं कृतम्। राज्यस्य समृद्ध- सांस्कृतिक- ऐतिहासिकधरोहरः, प्राकृतिकसौंदर्यं, जीवनशैलीं च प्रदर्शकानां चित्राणां अवलोकनमपि कृतम्। प्रो. अर्पित पटडीया उक्तवान् यत् शैक्षणिकभ्रमणेन छात्राः न केवलं नवीनस्थानैः परिचिताः भवन्ति अपि तु विभिन्नशिक्षणसंस्थानां कार्यप्रणालीम् अपि दृष्टवन्तः।

Mahakumbh HP Traveller Accident

महाकुम्भतः प्रत्यागच्छन्तः
हिमाचलस्य श्रद्धालूनां
यात्रिकयानं दुर्घटनाग्रस्तं,
द्वौ मृतौ; ११ आहताः

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

प्रयागराजमहाकुम्भे अमृतस्नानं कृत्वा प्रत्यागच्छन्तः चडियारतः १३ जनाः दुर्घटनाम् अवाप्तवन्तः। दुर्घटनायां १३ जनानां मध्ये द्वौ मृतौ, अन्ये तु घातिताः अभवन्। मृतेषु प्रीतमराणा इत्यस्य पत्नी ६० वर्षीया निर्मला उर्फ गुड्डी देवी, चडियारस्य डोलीग्रामस्य कपूरचन्द्रस्य पुत्रः ५० वर्षीयः सुरेन्द्रराणा च अन्तर्भवति। सुरिंदरराणा दैनिकसमाचारसङ्घटनेन चडियारतः पत्रकारः अपि आसीत्।

उत्तरप्रदेशस्य हमीरपुरस्य दुर्घटना

चडियारतः २० तः अधिकाः जनाः बुधवासरे चडियारतः प्रयागराजमहाकुम्भं यावत् वाहनद्वयेन अमृतस्नानं कर्तुं गतवन्तः। शनिवासरे प्रातः ६ वादने गुहं प्रत्यागते प्रयागराजतः प्रायः १५० किलोमीटर दूरे उत्तरप्रदेशस्य हमीरपुरमण्डलस्य बुन्देलखण्डदूतमार्गे राठ इत्यत्र दुर्घटना अभवत्। दुर्घटनाया सह मिलितयोः वाहनयोः मध्ये पत्रकारः सुरेन्द्र राणा उर्फ पप्पू अग्रे आसने उपविष्टः आसीत् तथा च निर्मला उर्फ गुड्डी देवी पृष्ठस्य आसने उपविष्टा आसीत् अन्यस्मिन् वाहने ६ जनाः आसन्। वार्ता प्राप्तमात्रेण चडियारस्य डोली-ग्रामे शोक-वातावरणं जातम्।

मुख्यमन्त्री सुक्खुः शोकं प्रकटितवान्

मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः दुर्घटनायां मृतानां परिवारेभ्यः शोकं प्रकटयन् हिमाचलसर्वकारः उत्तरप्रदेशसर्वकारेण सह सम्पर्कं कुर्वन् अस्ति तथा च आहतानाम् उपचारः समीपस्थे चिकित्सालये क्रियते इति अवदत्। सः ईश्वरं प्रार्थितवान् यत् ते दिवंगतानां प्राणानां शान्तिं, क्षतिग्रस्तानां शीघ्रं स्वस्थतां च प्राप्नुवन्। पूर्वविधायकः एवं भाजपायाः नेता मुल्कराजप्रेमी प्रयागराज महाकुम्भात् प्रत्यावर्तमानानां हिमाचलीतीर्थयात्रीणां यानदुर्घटनायां द्वयोः जनयोः मृत्योः, ११ जनानां घाते च शोकं प्रकटितवान्। असौ चडियार खासपञ्चायतस्य सुरेन्द्रराणानिर्मलादेव्योः निधनेन शोकं प्रकटयन् घातितानां शीघ्रं स्वस्थतां प्राप्तुं कामनाम् अकरोत्।

फ्रांस-संयुक्तराज्यामेरिकादेशयोः

महत्त्वपूर्णं यात्रां विधास्यति प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी सोमवासरात् आरभ्य फ्रांस-संयुक्तराज्यामेरिकादेशयोः महत्त्वपूर्णं यात्रां विधास्यति। यात्रावधौ कृत्रिम बुद्धिमत्तायां ध्यानं प्रदास्यते। पेरिस नगरे असौ फ्रांसदेशस्य राष्ट्रपतिना इमैनुएल मैक्रोन-इत्येतस्याः समित्याः सहाध्यक्षतां करिष्यति। रक्षा-सहयोगे आर्थिकसम्बन्धेऽपि चर्चा विधास्यते। फ्रांसदेशतः प्रधानमन्त्री अमेरिकी राष्ट्रपतिना डोनाल्ड ट्रम्प-इत्यमुना सह वाशिंग्टननगरं प्रति यास्यति।

वचनरक्षा प्राणेभ्योऽपि महत्तरा

'प्राण जाये बर वचन न जाये'

इति मानसे एका सूक्तिः प्राप्यते। मुखतः सकृत् निर्गतं वचनं पुनः न प्रत्यागच्छति। तस्मात् यद्वक्तव्यं तत् सुविचार्य हि वक्तव्यम् इति मानसकारः श्रीरामोक्तं वचनम् स्वकृत्याम् उद्धरति। वचनस्य महत्त्वम् अत्यन्तं गाम्भीर्यपूर्णम्। एतादृशः स्ववचनरक्षकः महाजनः असमप्रान्ते अजायतः, अस्य नाम पं०पद्मनाथविद्याविनोदः आसीत्। तस्य महाभागस्य आदर्शभूतं किञ्चित् जीवनचरितम् अत्र प्रस्तूयते। पं०पद्मनाथविद्याविनोदः असमप्रान्तस्य अन्यतमः आदर्शभूतः महामानवः आसीत्। एषः महाभागः गुवाहाटीनगरे अवस्थितस्य कटनमहाविद्यालयस्य भूतपूर्वः संस्कृत-प्राध्यापकः अवर्तत। सः महान् विद्वान् आसीत्। सः महोदयः हि सर्वप्रथमं प्राचीन-ग्रन्थानां, ताम्रपत्राणाञ्च अध्ययनपरिपाटीम् असमप्रान्ते आरोपितवान्। तेन अनेके ग्रन्थाः विरचिताः। १९२४ तमे ख्रिष्टाब्दे सेवानिवृत्तेनन्तरं, वृद्धावस्थायां सपरिवारः महाभागः काशीनिवासम् आरब्धवान्। श्रीराधानाथफुकनः कश्चन महोदयस्य शिष्यः आसीत्, यश्च असमीयभाषायां प्रसिद्धः साहित्यकारः आसीत्।

कदाचिदयं वित्तकोशजन्त्यस्य कार्यार्थं वाराणसीं गतवान्। वित्तकोशे साक्षित्वेन कस्यचन जनस्य आवश्यकता आपतिता। अतः सः विद्याविनोद-महोदयम् उपगम्य तन्निवेदितवान्। महाभागः तस्मै पूर्णसहायतां विधातुं, तथा अपरेद्युः एकादशवादनसमये वित्तकोषे स्वोपस्थितेः सम्पत्तिजन्यं वचनं प्रदत्तवान्। परन्तु अपरस्मिन् दिवसे एकवादनपर्यन्तं विद्याविनोदमहोदयः वित्तकोषं न सम्प्राप्तवान्। श्रीराधानाथः चिन्तितवान् यत् वृद्धावस्थाकारणतः सम्भवतः तद्वचनं तस्य महोदयस्य स्मृत्यां नागतम्। अतः सः प्रतिगन्तुम् आरब्धवान्। तत्समये हि सः दृष्टवान् यत् श्रीविद्यासागरः धृतशुक्लधौतवस्त्रः महाभागः वेगेन आगच्छन्नस्तीति। यद्यपि राधानाथः तन्महोदयस्य शिष्यः तथा वयसा कनीयान् आसीत्, तथापि तस्य सान्निध्यं प्राप्तेरनन्तरं हि प्रथमतः क्षमां याचित्वा उक्तवान् - 'मया भवते अतिकष्टं प्रदत्तम्। अद्यः प्रातःकाले हि मे पत्नी दिवङ्गता। अन्तिमसंस्कारात् निवृत्तिं प्राप्य, तत्स्थानानि हि अत्र ऋजुमार्गेण धावन् समागतोऽस्मि। आगच्छतु भवतः कार्यं विधास्यामि।' इति।

धन्यः सः महामानवः पं०पद्मनाथ-विद्याविनोद-महाभागः, धन्यः एतादृशः कर्मठः, कर्मयोगी तथा वचनपालकः, धन्या तस्य विप्रमृता।

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम्! (पञ्चषष्ठितमः सर्गः)

रामसमीपं तापसरूपेण कालस्य

आगमनम्। (द्वितीयः खण्डः)

तापसरूपः कालः तदा वाक्यमब्रवीत् हे राजन्! यदर्थमहम् आगतः तच्छृणु। अहं देवेन पितामहेन प्रेषितोऽस्मि। हे महाबल! अहं तव पूर्वके भावे मायासम्भावितः पुत्रः सर्वसंहारः कालः अस्मि। भगवान् पितामहः अब्रवीत् हे सौम्य! लोकान् परिरक्षितुं त्वया यः समयः कृतः सः समयः पूर्णः अभवत्। हे प्रभो! पुरा त्वं स्वयमेव मायया लोकान् सङ्क्षिप्य महार्णवे शयानः माम् अजनयः। ततः भोगवन्तं नागम् अनन्तं सङ्घा मायया त्वं द्वौ सत्त्वौ मधुं कैटभं च असृजत्। तयोः मधुकैटभयोः अस्थिचयैर्वृता इयं पर्वतसम्बाधा मेदिनी तदा अभवत्। ततः पद्मे दिवेऽर्कसङ्घो नाभ्यां मामपि उत्पाद्य प्राजापत्यं कर्म सर्वं त्वया मयि निवेशितम्।

त्वं मम उपास्यः जगतः ईश्वरः अतस्त्वं मया सृष्टानां भूतानां रक्षां विधत्स्व। पुरा मया एवमुक्तस्त्वं तदा भूतानां रक्षाविधानं कृत्वा विष्णुत्वम् अलभथाः। समुत्पन्नेषु कृत्येषु त्वम् अदित्यां पुत्ररूपेण जन्म लब्ध्वा भ्रातृणां देवानां साहाय्यं कल्पसे स्म। सः त्वमेव जगतः वरः भूतानां क्षयं दृष्ट्वा रावणस्य वधाकाङ्क्षी मनुष्यलोके एकादश-वर्षसहस्राणि मनुष्यरूपेण स्थास्यसि इति त्वया पुरा स्वयमेव यः नियमः कृतः सः समयः पूर्णः अभवत्।

अतः इदानीं तव निजधाम प्रत्यावर्तनस्य समयः। तथापि हे महाराज! यदि त्वं भूयः प्रजाः उपासितुम् इच्छसि तर्हि हे वीर! तत्रैव मनुष्यलोके इतोपि वस। तव भद्रमस्तु। पितामहः इत्येवम् अब्रवीत्। अथवा हे राघव! यदि वा सुरलोकाय तव विजिगीषा स्यात् तर्हि त्वया विष्णुना देवाः सर्वे सनाथाः विगतज्वराः भवन्तु। पितामहेन उक्तं कालसमीरितं वाक्यं श्रुत्वा राघवः प्रहसन् सर्वसंहारं वाक्यमब्रवीत् हे सर्वसंहार! देवदेवस्य परममद्भुतं वाक्यं श्रुत्वा मम महती प्रीतिर्हि जाता। त्रयाणामपि लोकानां कार्यार्थं हि मम सम्भवः। तव भद्रमस्तु। अहं यतः आगतः तत्र गमिष्यामि।

सम्प्राप्तस्त्वं मम हृदयः ह्यसि। मया वशवर्तिनां देवानां सर्वकृत्येषु हि स्थातव्यं यथा पितामहः अब्रवीत्।

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः
pradipnath997@gmail.com

पहाड़ी गल्लां हिमसंस्कृतवार्ता:

रीला रा जमाना

आया केहड़ा जमाना लोको शर्म कुसी जो नी आयादी जनाना मर्द बच्चे बुढ़े जवान दुनियां रीलां बणायादी कुड़ियां री आई डी मुंडु बणाई कने चलायादे गंदे गंदे करदे कमेंट फेरी बी शर्म नी आयादी

ससां बरुआं कठियां नचदियां नचदियां रीलां बणायादी देर नी लांदियां फटाफट इंस्टाग्राम पर पायादी सौरा ब्युये पर बैठी कने चुपचाप तमाशा देख्यादा तिसरे सामणे टवालुआं मचकायादियां दंदां फचकायादी

मर्द घट कने जनाना ज़ायादा इंस्टाग्राम पर आयादी घरा रा कम्म नी करना कोई बस एई कम्म कमायादी कच्यूल बड़ी औन्दी गोवे ने कदी हत्य नी लाया पर रीला च गोवा चक्की कने म्लयूड़ा सटणे जायादी

जे किती एकसीडेंट हुई गया तां पहले रीलां बणायादे पुछदा नी तिन्हांजो कोई खूना ने लथपथ रड़ायादे संवेदनहीन हुईं गये सारे किसी जो नी रये संस्कार वीडियो पाई कने अपने कमेंटस कने फॉलोवर बढ़ायादे

रील बनाणे खातर सब उल्टा सीधा कम्म कमायादे कोई डाला पर चढ़ी जायादा कोई बेसुरा गायादे कोई चलदिया गड्डिया ते बाहर लटकी जांदे कोई दरयावा रे पाणिएं च डूबी ने मरी जायादे

इन्हां रीलां ने नी हुना मित्रो गुजारा सच्चाईया ते दूर जायादे घरा री रोटी छुछी कने बाहरा री स्वा थूड कजो खायादे कोई नी रहया सच्चा पक्का झूठे झूठे गलायादे समझया करदे दूजे जो टेहका पर अपना मूर्ख बणायादे

रवींद्र कुमार शर्मा
धुमारवीं जिला
बिलासपुर हि प्र

वर्तमानयुगे नारीणां स्थितिः

मनुस्मृतिग्रन्थे उक्तमस्ति यत् "यत्र नार्यस्तु पूज्यन्ते रमन्ते तत्र देवताः ॥" इति। परन्तु एतत् केवलम् ग्रन्थे एव निबद्धं न तु व्यवहारे। यस्मिन् देशे स्त्रियाः देवीपदवीं वर्तते, तस्मिन् देशे इदानीं स्त्रियः केवलं भोगविलासस्य विषयाः एव मन्यन्ते इति स्त्रियाः नित्यबलात्काराः जायमानाः सन्ति। उग्रशिकारीणां पात्राः १, २ वर्षीयाः लघु बालकाः अपि भवन्ति। यदि देशस्य एतत् वातावरणं तथैव तिष्ठति तर्हि स्त्रियः बालकाः च गृहात् बहिः अपि पदानि स्थापयितुं भीताः भविष्यन्ति, ते सर्वदा भीताः भविष्यन्ति, तेषां सर्वेषां प्रति शङ्कितदृष्टिः भविष्यति, ते च सम्मानपूर्णं जीवनं जीवितुं वंचिताः भविष्यन्ति। अद्यत्वे यत्र स्त्रियः पुरुषैः सह स्कन्धे स्कन्धं कार्यं कर्तुं प्रगतिशीलाः सन्ति, तत्र तेषां प्रति एतादृशः दुर्व्यवहारः अयोग्यः अस्ति। अद्यत्वे यदा कन्याः सेनायाम् सम्मिलिताः सन्ति शत्रून् उद्धारयन्ति तदा तेषां पादयोः अधः अपि अन्तरिक्षं पदाति, पाकशालातः आरभ्य संसदपर्यन्तं, मुख्यमन्त्रीतः राष्ट्रपतिपर्यन्तं च सर्वे अलङ्कृतम् अस्ति। अद्यत्वे जनानां विषये एतादृशं चिन्तनं तेषां कृते चिन्तनप्रदं भवति। तान् केवलं यौनविषयत्वेन मत्वा अस्माकं मानसिकता कियत् अवनतिः इति ज्ञायते। स्त्रियाः सम्माने स्वप्राणान् दातुं। सीतासम्मानार्थं सम्पूर्णलङ्कायाः विनाशस्य रामस्य कथा अवश्यं स्मरणीयम्।

अस्माभिः स्वयमेव परिवर्तनं कर्तव्यं, यतः यदि वयं परिवर्तयामः तर्हि युगः परिवर्तते। शपथं कुर्मः यत् यत्र यत्र वयं स्मः तत्र तत्र वयं परितः सर्वान् महिलान् स्वभगिनीः इति मन्यामहे, तेषां सम्मानार्थं स्वप्राणान् दातुं न संकोचयिष्यामः, यथाशक्ति तेषां रक्षणं करिष्यामः च यदि एषः विचारः सर्वेषां जनानां मनसि आगच्छति तर्हि तस्मिन् एव दिने अस्माकं अधिकारः भविष्यति यत् वयं महान् भारतस्य निवासिनः स्मः, वयं भारतमातुः पुत्राः, वयं भारतमातुः बालकाः स्मः।

लेखकः- मित्रलाल उपाध्याय :

(कुमार भास्कर वर्मा संस्कृत पुरातनाध्ययन
विश्वविद्यालयः) नलबारी
विभाग - संस्कृत
MA 4th semester

कुम्भवार्ता- राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू त्रिवेणी-सङ्गमे पवित्रविधौ भागं ग्रहीतुं प्रयागराजनगरं गमिष्यति

हिमसंस्कृतवार्ताः। त्रिवेणी-सङ्गमे अनेके प्रमुखाः जनाः पवित्रं स्नानम् आचरन्ति। आगामिदिनेषु राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू महाकुंभयात्रां करिष्यति इति सूचना अस्ति। "महाकुम्भे मकरसङ्क्रान्तिः, मौनी अमावस्या,

वसन्तपञ्चमी इत्येतेषां त्रयाणाम् अमृत-स्नानानाम् अनन्तरम् अपि भक्तानाम् उत्साहः अविचलः एव अस्ति। राजनीत्याः, चलच्चित्रस्य, क्रीडायाः च प्रमुखाः जनाः अपि पवित्रं स्नानार्थं आगच्छन्ति। उपराष्ट्रपतिः जगदीप धनखडः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी, केन्द्रीय गृह मन्त्री अमितशाहः, चलच्चित्रजगतः अनुपम खेरः, हेमा मालिनी, राजकुमाररावः इत्यादयः पूर्वक्रिकेट-क्रीडकः सुरेश रैना, बाक्सिङ्ग-विजेता विजेन्द्रसिंहः, मेरीकोम् इत्यादयः प्रसिद्धाः क्रीडाविशेषाः, बैडमिण्टन क्रिडिका

ओलिम्पिक्-पदकविजेता सायना नेहवाल इत्येताः अपि पवित्रसङ्गम-मध्ये पवित्रं स्नानम् अकुर्वन्। राष्ट्रपतिः द्रौपदी मुर्मू अपि सोमवासरे त्रिवेणी-सङ्गमे पवित्रविधौ भागं ग्रहीतुं प्रयागराज नगरं गमिष्यति इति सम्भावना अस्ति। जनवरीमासस्य त्रयोदश दिनाङ्कात् आरभ्यमानः महाकुम्भः फरवरीमासस्य षड्विंशति दिनाङ्कपर्यन्तं प्रचलति। भव्य कार्यक्रमाय इतोऽपि अष्टादश दिनानि अवशिष्टानि सन्ति, अतः पवित्र-निमज्जनं कुर्वतां भक्तानां सङ्ख्या पञ्चाशत् कोटिः भविष्यति इति अपेक्ष्यते